

Sygn. akt II CSK 251/12

POSTANOWIENIE

Dnia 24 stycznia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Henryk Pietrkowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Dariusz Zawistowski

SSA Monika Koba

w sprawie z powództwa E. T.

przeciwko A. M. – D.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 24 stycznia 2013 r.,

skargi kasacyjnej powoda

od postanowienia Sądu Apelacyjnego

z dnia 28 listopada 2011 r.,

uchyla zaskarżone postanowienie.

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 14 lutego 2005 r. oddalił w całości powództwo E. T. o zapłatę skierowane przeciwko A. M. - D. Wyrok ten powód zaskarżył apelacją. Postanowieniem z dnia 9 listopada 2005 r. Sąd Apelacyjny zawiesił postępowanie apelacyjne na podstawie art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c. z powodu śmierci pozwanej. Następnie postanowieniem z dnia 28 listopada 2008 r. uchylił zaskarżony wyrok i postępowanie w sprawie umorzył. W uzasadnieniu wyjaśnił, że zgodnie z art. 182 § 1 k.p.c. sąd umarza postępowanie w razie śmierci strony po upływie lat pięciu od daty postanowienia o zawieszeniu postępowania z tej przyczyny. Obowiązek umorzenia postępowania powodował zdaniem Sądu konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku na podstawie art. 386 § 3 k.p.c.

Postanowienie Sądu Apelacyjnego powód zaskarżył skargą kasacyjną, w której zarzucił naruszenie: art. 182 § 1 k.p.c. w zw. z art. 4 ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 235, poz. 1699; dalej: „ustawa nowelizująca” lub „u.z.m. k.p.c.”) poprzez ich niezastosowanie i umorzenie postępowania na podstawie art. 182 § 1 k.p.c. w brzmieniu obowiązującym od 30 marca 2007 r.; art. 182 § 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 2 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie, co doprowadziło do uchylenia zaskarżonego wyroku; art. 386 § 3 k.p.c. poprzez jego zastosowanie, gdy podstawą umorzenia postępowania w sprawie był przepis 182 § 1 k.p.c. i Sąd miał obowiązek zastosować art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 182 § 1 i 3 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Dla oceny zasadności skargi kasacyjnej zasadnicze znaczenie ma art. 4 ust. 1 u.z.m. k.p.c., na podstawie której z dniem 20 marca 2007 r. (art. 5 tej ustawy) zmieniony został art. 182 § 1 k.p.c., będący podstawą wydania zaskarżonego postanowienia. Zgodnie z art. 4 u.z.m. k.p.c. w sprawach wszczętych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się, do czasu zakończenia postępowania w danej instancji, przepisy dotychczasowe, chyba że przepisy tej ustawy stanowiły inaczej. Sprawa, w której wydane zostało zaskarżone postanowienie wszczęta została przed dniem wejścia w życie ustawy nowelizującej, a postępowanie w chwili wejścia

w życie ustawy nowelizującej toczyło się przed Sądem Apelacyjnym. Sąd ten, stosując przepisy o umorzeniu postępowania wskutek niepodjęcia postępowania zawieszono z powodu śmierci strony, powinien zatem zastosować art. 182 § 1 k.p.c. w brzmieniu sprzed wspomnianej zmiany. Oznacza to, że umorzenie postępowania apelacyjnego powinno nastąpić po upływie 10 lat od daty wydania postanowienia o zawieszeniu postępowania (art. 182 § 1 zd. 3 k.p.c. - przed zmianą), nie zaś – jak to uczynił Sąd Apelacyjny - po upływie 5 lat (art. 182 § 1 zd. 3 k.p.c. - po zmianie). Naruszenie przez Sąd Apelacyjny art. 182 § 1 k.p.c. w zw. z art. 4 u.z.m. k.p.c. zostało więc wykazane przez skarżącego.

Sąd Apelacyjny naruszył także - co również wykazał skarżący - art. 182 § 3 k.p.c. w brzmieniu sprzed nowelizacji w zw. z art. 391 § 2 k.p.c. przez jego niezastosowanie oraz art. 386 § 3 k.p.c. przez jego zastosowanie. Zgodnie z pierwszym z wymienionych przepisów umorzenie postępowania w drugiej instancji powoduje uprawomocnienie się orzeczenia pierwszej instancji. Sąd Apelacyjny powinien więc jedynie umorzyć postępowanie apelacyjne, nie zaś - jak uczynił na podstawie art. 386 § 3 k.p.c. - uchylić wyrok sądu pierwszej instancji i umorzyć postępowanie.

Z przytoczonych względów należało zaskarżone postanowienie, jako wydane z naruszeniem powołanych przepisów, uchylić. Umożliwi to Sądowi Apelacyjnemu wydanie postanowienia zgodnego z przepisami, które miały zastosowanie, a których Sąd ten nie zastosował.